

Predstavitev prenovljenega koncepta razširjenega programa

mag. Renata Zupanc Grom, Zavod RS za šolstvo
mag. Marija Lubšina Novak, OŠ Brežice

ZAKAJ in KAJ?

Podaljšano bivanje in različne oblike varstva učencev v devetletni osnovni šoli, 2005; (posodobljen koncept iz 1999)

Neobvezni izbirni predmeti, začetek izvajanja leta 2013
TJ, UME, RAI, ŠPO, TEH

Koncept razširjenega programa se ni bistveno spreminjal, kljub spremembam v družbi in novim strokovnim podlagam, različni dokumenti vplivajo na razdrobljenost.

V razširjeni programu se učenci vključujejo prostovoljno

*Koncept **interesnih dejavnosti**, 2008*

Koncept dela: Učne težave v OŠ, koncept dela z učenci z učnimi težavami, 2008

Koncept odkrivanja in delo z nadarjenimi učenci 1999.

Podaljšano bivanje in različne oblike varstva učencev, 2005

Ali je jutranje varstvo res samo varstvo?

RAZŠIRJEN PROGRAM OSNOVNE ŠOLE

NAČELA RAZŠIRJENEGA PROGRAMA:

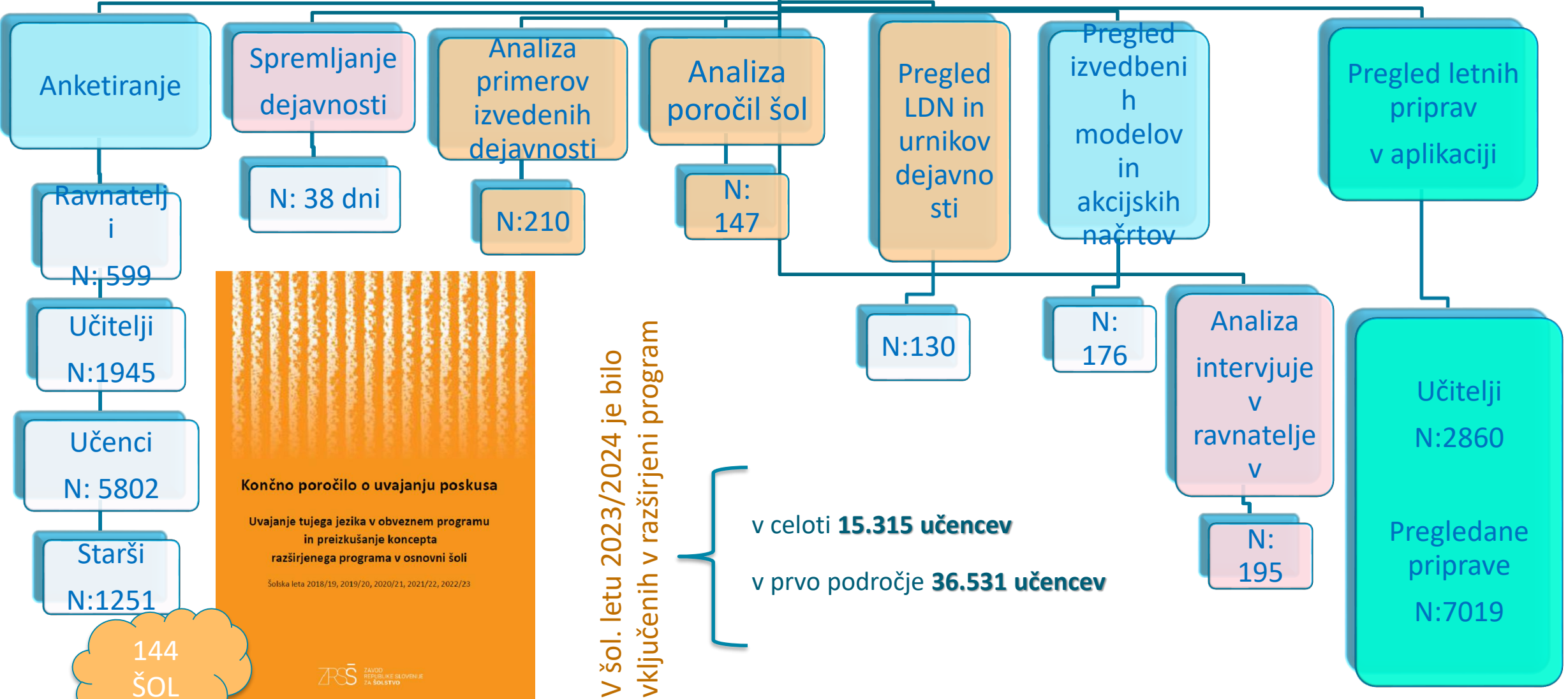
odprtosti, fleksibilnosti, izbirnosti,
avtonomije in odgovornosti,
povezovanja, sodelovanja in timskega dela
enakih možnosti ter upoštevanja potreb in
interesov učencev,
povezovanja, sodelovanja in timskega dela,
formativnega spremljanja in spodbujanja
samoregulacije,
sistematičnega razvoja prečnih veščin,
spodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti in
stalnega strokovnega usposabljanja.

na ravni šole
na ravni
posameznega učenca

CILJI

smiselna in kakovostna nadgradnja
obveznega programa;
spodbudno, inkluzivno, varno učno okolje;
interdisciplinarno načrtovanje in izvajanje
dejavnosti;
ustvarjanje pogojev za uspešno
samostojno in sodelovalno učenje;
ustvariti pogoje za dostop do različnih učnih
sredstev, učnih virov;
usmerjanje v kakovostno preživljanje
prostega časa in zdravega življenjskega
sloga;
razvoj različnih vrst pismenosti.

Spremljava poskusa

Končno poročilo o uvajanju poskusa
 Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli
 Šolska leta 2018/19, 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23

ZRSŠ ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO

V šol. letu 2023/2024 je bilo vključenih v razširjeni program

v celoti **15.315 učencev**
 v prvo področje **36.531 učencev**

OBDOBJE UVAJANJA		ČAS IZVEDBE	ŠTEVILO ŠOL, KI BODO IZVAJALE RAZŠIRJEN PROGRAM
PRVO obdobje	I	šolsko leto 2024/25	144 ŠOL
DRUGO obdobje	II	šolsko leto 2025/26	+ 80/1
TRETJE obdobje	III	šolsko leto 2026/27	+ 80/2
ČETRTO obdobje	IV	šolsko leto 2027/28	+ 80/3
PETO obdobje	V	šolsko leto 2028/29	+ 80/4 oz. vse preostale OŠ v RS

V II. obdobju do 10 osnovnih šol, ki izvajajo prilagojen izobraževalni program z NIS
 V IV. obdobju do 10 osnovnih šol, ki izvajajo prilagojen izobraževalni program z NIS in zavod oz. center, ki izvaja prilagojen program z enakovrednim izobrazbenim standardom.

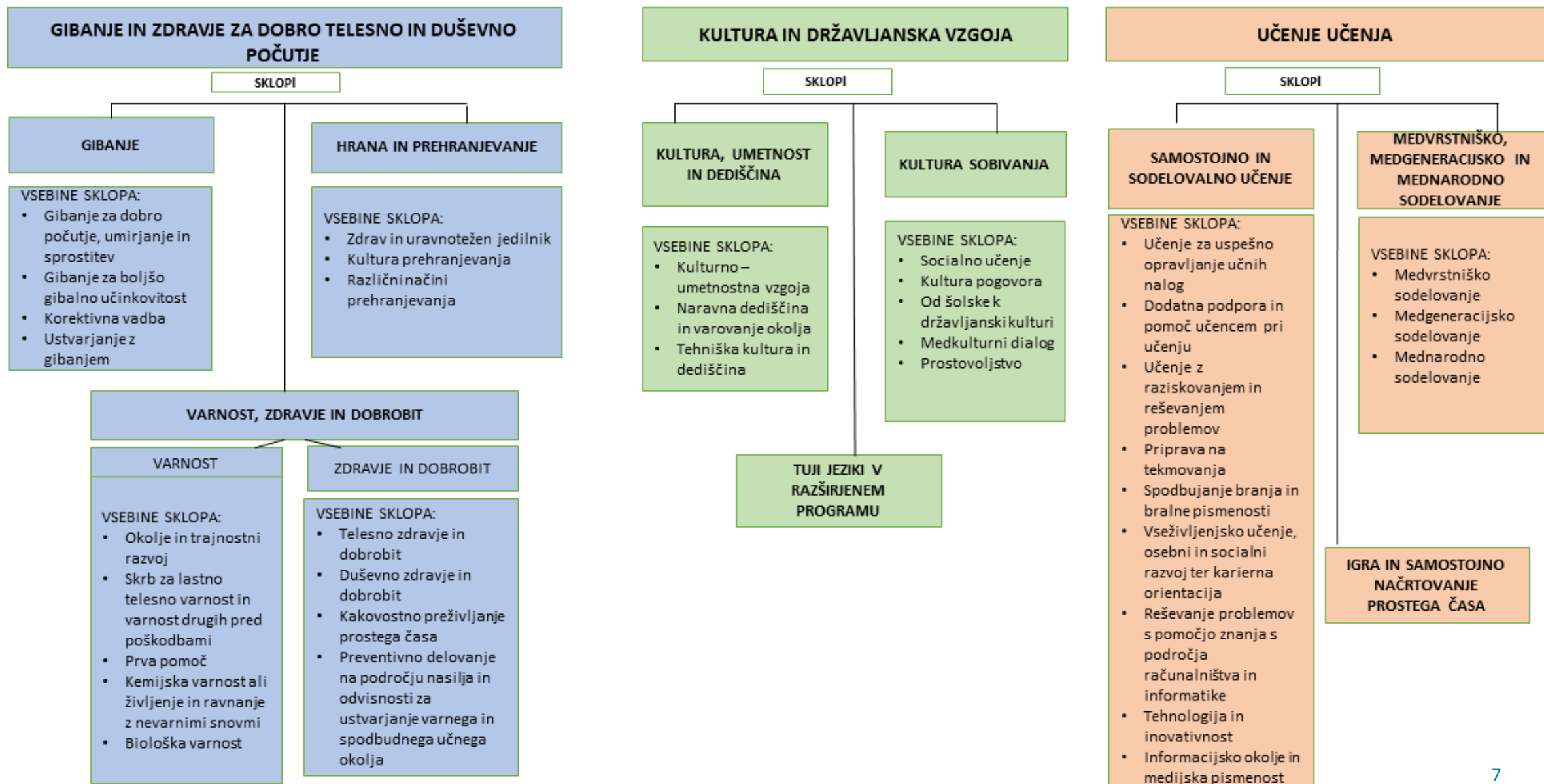
Kurikulum za razširjeni program osnovne šole

Načrt postopnega uvajanja razširjenega programa

PODROČJA RAZŠIRJENEGA PROGRAMA

Sprememba predmetnikov izobraževalnih programov osnovne šole

PREDMETNIK:

- Prilagojenega izobraževalnega programa devetletne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom
- Prilagojenega izobraževalnega programa devetletne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom za dvojezično osnovno šolo
- Prilagojenega programa devetletne osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne
- Prilagojenega programa devetletne osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za gluhe in naglušne
- Prilagojenega programa devetletne osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z govorno-jezikovnimi motnjami
- Prilagojenega programa devetletne osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za gibalno ovirane otroke
- Prilagojenega izobraževalnega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za otroke z avtističnimi motnjami

1. del: dejavnosti in ure na oddelek

Število ur tedensko/oddelek	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	SKUPAJ UR dejavnosti
DEJAVNOSTI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA										
<ul style="list-style-type: none"> GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO TELESNO IN DUŠEVNO POČUTJE; KULTURA IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA; UČENJE UČENJA. 	3	3	3	4/5	4/5	4/5	5	5	5	36/39

SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 1. del: 36/39

2. del: dejavnosti in ure na skupino učencev od 1. do 9. razreda

Število ur tedensko/skupino	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	SKUPAJ UR dejavnosti
DEJAVNOSTI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA										
<ul style="list-style-type: none"> GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO TELESNO IN DUŠEVNO POČUTJE; KULTURA IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA; UČENJE UČENJA. 	36	21,5	20,5	20	18	18,5	14	13,5	13,5	175,5

SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 2. del: 175,5

3. del: dejavnosti in ure na šolo

Število ur tedensko	SKUPAJ UR dejavnosti
GIBANJE/ŠTEVILO UR NA ŠOLO ZA 1. 2. IN 3. vzgojno-izobraževalno obdobje	9

SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 3. del: 9

SKUPAJ VSEH UR: 220,5/223,5

DEJAVNOSTI, KI JIH ŠOLA MORA PONUDITI V OKVIRU SKUPNEGA OBSEGA UR iz 1., 2. in 3. DELA PREDMETNIKA B. RAZŠIRJENEGA PROGRAMA.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Dejavnosti za podporo in pomoč pri učenju	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Otroški pevski zbor	2								
Mladinski pevski zbor						4			
Vsebine dejavnosti s področja računalništva in informatike, tehnike in tehnologije, umetnosti ter tujega jezika				2	2	2			
Tuj jezik							2	2	2
Dejavnosti pred obveznim programom	13,5								
Učenje in preverjanje vožnje v cestnem prometu za kolesarski izpit			5 ur letno na skupino						
Prva pomoč						15 ur letno na skupino			

Šola obvezno ponudi dejavnosti za podporo in pomoč pri učenju: za individualno in skupinsko učenje, za podporo učencem z učnimi težavami, za podporo nadarjenim učencem, dejavnosti, ki dopolnjujejo, nadgrajujejo, poglobljajo ali razširjajo znanje, ki podpirajo učenje in razvoj samoregulacije učencev.

Šola učencem drugega in tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja ponudi drugi tuji jezik iz nabora, ki je določen za obvezni izbirni predmet v 7., 8. in 9. razredu (angleščina, francoščina, hrvaščina, italijanščina, kitajščina, latinščina, madžarščina, nemščina, ruščina, srbščina, španščina, latinščina) (2).

Za učence 1. razreda šola izvaja dejavnosti razširjenega programa, ki se začnejo pred začetkom izvajanja obveznega programa.

Za učence od 1. do 9. razreda šola ponudi dejavnosti razširjenega programa, po obveznem programu in v trajanju najmanj 4,5 ure na dan.

Šola ponudi najmanj eno uro gibanja na dan (organizirane športne dejavnosti), ki jo vsakemu učencu zagotovi v okviru obveznega in razširjenega programa.

1. del: dejavnosti in ure na oddelku

število ur tedensko/oddelek	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	SKUPAJ UR dejavnosti
DEJAVNOSTI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA										
<ul style="list-style-type: none"> GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO TELESNO IN DUŠEVNO POČUTJE; KULTURA IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA; UČENJE UČENJA. 	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36

SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 1. del: 36

2. del: dejavnosti in ure na skupino učencev od 1. do 9. razreda

število ur tedensko/skupino	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	SKUPAJ UR dejavnosti
DEJAVNOSTI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA										
<ul style="list-style-type: none"> GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO TELESNO IN DUŠEVNO POČUTJE; KULTURA IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA; UČENJE UČENJA. 	16	23	22	20,5	19,5	18,5	14	13,5	13,5	170,5

SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 2. del: 170,5

3. del: dejavnosti in ure na šolo

število ur tedensko	SKUPAJ UR dejavnosti
GIBANJE/ŠTEVILO UR NA ŠOLO Za 1. 2. in 3. vzgojno-izobraževalno obdobje	9

SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 3. del: 9

SKUPAJ VSEH UR: 216

DEJAVNOSTI, KI JIH ŠOLA MORA PONUDITI V OKVIRU SKUPNEGA OBSEGA UR iz 1., 2. in 3. DELA PREDMETNIKA B. RAZŠIRJENEGA PROGRAMA.										
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	
Dejavnosti za podporo in pomoč pri učenju	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Otroški pevski zbor	2									
Mladinski pevski zbor						4				
Dejavnosti pred obveznim programom	3									
Učenje in preverjanje vožnje v cestnem prometu za kolesarski izpit	5 ur letno na skupino									
Prva pomoč						15 ur letno na skupino				

SPREMEMBA PREDMETNIKA

- Prilagojenega izobraževalnega programa devetletne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom
- Prilagojenega izobraževalnega programa devetletne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom za dvojezično osnovno šolo

B RAZŠIRJENI PROGRAM

1. del: dejavnosti in ure na oddelek

Število ur tedensko/oddelek	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	SKUPAJ UR dejavnosti
DEJAVNOSTI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA										
<ul style="list-style-type: none"> GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO TELESNO IN DUŠEVNO POČUTJE; KULTURA IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA; UČENJE UČENJA. 	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 1. del:										36

2. del: dejavnosti in ure na skupino učencev od 1. do 9. razreda

Število ur tedensko/skupino	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	SKUPAJ UR dejavnosti
DEJAVNOSTI RAZŠIRJENEGA PROGRAMA										
<ul style="list-style-type: none"> GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO TELESNO IN DUŠEVNO POČUTJE; KULTURA IN DRŽAVLJANSKA VZGOJA; UČENJE UČENJA. 	26	23	22	20,5	19,5	18,5	14	13,5	13,5	170,5
SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 2. del:										170,5

3. del: dejavnosti in ure na šolo

Število ur tedensko	SKUPAJ UR dejavnosti
GIBANJE/ŠTEVILO UR NA ŠOLO Za 1. 2. in 3. vzgojno-izobraževalno obdobje	9
SKUPAJ UR DEJAVNOSTI 3. del:	
	9

SKUPAJ VSEH UR:	215
-----------------	-----

DEJAVNOSTI, KI JIH ŠOLA MORA PONUDITI V OKVIRU SKUPNEGA OBSEGA UR iz 1., 2. in 3. DELA PREDMETNIKA B. RAZŠIRJENEGA PROGRAMA.											
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.		
Dejavnosti za podporo in pomoč pri učenju	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Otroški pevski zbor	2										
Mladinski pevski zbor					4						
Dejavnosti pred obveznim programom	3										
Učenje in preverjanje vožnje v cestnem prometu za kolesarski izpit	5 ur letno na skupino										
Prva pomoč					15 ur letno na skupino						

Šola obvezno ponudi dejavnosti za podporo in pomoč pri učenju: samostojno in sodelovalno učenje, za podporo učencem pri učenju, za podporo nadarjenim učencem, dejavnosti, ki dopolnjujejo, nadgrajujejo, poglobljajo ali razširjajo znanje, ki podpirajo učenje in razvoj samoregulacije učencev.

Za učence 1. razreda šola izvaja dejavnosti razširjenega programa, ki se začnejo pred začetkom izvajanja obveznega programa.

Za učence od 1. do 9. razreda šola ponudi dejavnosti razširjenega programa, po obveznem programu.

Šola ponudi najmanj eno uro gibanja na dan (organizirane športne dejavnosti), ki jo vsakemu učencu zagotovi v okviru obveznega in razširjenega programa.

IZVAJANJE RAZŠIRJENEGA PROGRAMA

- Za učence 1. razreda šola obvezno organizira dejavnosti razširjenega programa, ki se začnejo pred obveznim programom (od 6. ure zjutraj do začetka pouka obveznega programa).
- Učencem od 2. do 9. razreda šola ponudi dejavnosti, ki se lahko izvajajo **v homogenih ali heterogenih skupinah**, kar je odvisno od ciljev dejavnosti in potreb učencev.
- Šola ponudi dejavnosti z vseh področij razširjenega programa (gibanje in zdravje za dobro telesno in duševno počutje, kultura in državljska vzgoja, učenje učenja) **v obsegu ene tretjine ur** celotnega razširjenega programa za vsako področje. Pri tem na vsakem področju iz vsakega sklopa obvezno ponudi **vsaj eno vsebino na letni ravni**, da zagotovi **uravnoteženo ponudbo**.
- Šola zagotovi organizacijsko, vsebinsko in didaktično **raznoliko ponudbo**.
- **Sklopi** posameznih področij naj se med seboj **smiselno povezujejo**. Pri načrtovanju sklopov učitelji sledijo interdisciplinarnosti. Dejavnosti se lahko izvajajo **strnjeno ali v daljših časovnih** obdobjih.
- Šola mora učencem ponuditi **dejavnosti, namenjene tako individualnemu kot skupinskemu učenju** (učenje, priprava domačih nalog, branje...) , dejavnosti za **podporo učenju**, dejavnosti za podporo **nadarjenim učencem**.

- Pri pripravi in izbiri dejavnosti na nivoju celotne šole se **analizirajo potrebe učencev ter upoštevajo njihove interese in želje**.
- Na potrebe učencev šola lahko odgovori tudi med letom - z novimi vsebinami (iz nabora ur, ki šoli pripadajo) ali obogatitvami dejavnosti, ki se že izvajajo.
- Pri načrtovanju dejavnosti, poleg potreb in interesov učencev, šola **upoštevata znanja in močna področja strokovnih delavcev, lastne prostorske in materialne pogoje ter specifike okolja, v katerem deluje**.
- Šola pripravi izvedbeni načrt dejavnosti, ki je del LDN.
- **Prisotnost** učenca na dejavnosti se evidentira. Učenci se udeležujejo dejavnosti v skladu z **urnikom** dejavnosti.
- Učitelj izvaja dejavnosti v skladu z letno/sprotno **pripravo**.
- V primeru odsotnosti učitelja, dejavnost izpelje drug učitelj, ki ga **nadomešča z isto ali z drugo dejavnostjo**.
- V času razširjenega programa **imajo učenci pravico obiskovati glasbeno šolo** s predhodnim dogovorom. Odgovornost za odhod v glasbeno šolo in morebitno vrnitev na dejavnosti prevzemajo starši oz. glasbena šola.

Šola mora:

- ponuditi in vzdrževati **otroški pevski zbor in mladinski pevski zbor**;
- organizirati dejavnosti za **učenje in preverjanje vožnje v cestnem prometu** za kolesarski izpit;
- ponuditi dejavnosti **prve pomoči**, dejavnosti s področja **računalništva, tehnike in tehnologije ter umetnosti**;
- v okviru obveznega in razširjenega programa vsakemu učencu zagotoviti najmanj **eno uro organizirane športne dejavnosti na dan**. (V skladu z možnostmi šola organizira aktivne odmore in/ali minuto za zdravje, pouk na prostem, sodobne didaktične pristope učenju skozi igro, raziskovanje, prosto in/ali vodeno igro...).